

Ủy ban về Quyền trẻ em của
Liên Hợp Quốc

Bình luận chung số 26

về

**Quyền trẻ em và môi trường
với trọng tâm đặc biệt về Biến đổi khí hậu**

Phiên bản dành cho trẻ em

2023

Công ước Liên Hợp Quốc về Quyền Trẻ em là một thỏa thuận quan trọng mà các quốc gia cam kết bảo vệ quyền của trẻ em. Công ước giải thích ai là trẻ em, quyền của họ là gì và trách nhiệm của các chính phủ để bảo vệ, thúc đẩy và thực hiện quyền của trẻ em.

Ủy ban Quyền Trẻ em là một nhóm 18 chuyên gia về quyền của trẻ em đến từ khắp nơi trên thế giới. Ủy ban này họp ba lần mỗi năm tại Geneva, Thụy Sĩ, để thảo luận về cách quyền của trẻ em đang được thúc đẩy và bảo vệ tại các quốc gia đã ký kết Công ước. Ủy ban cũng đưa ra các đề xuất cho từng quốc gia về cách họ nên cải thiện quyền của trẻ em.

Ủy ban đã ban hành một tài liệu gọi là Bình luận chung, trong đó giải thích cho các chính phủ về cách quyền của trẻ em liên quan đến môi trường và biến đổi khí hậu, cũng như những gì chính phủ phải thực hiện để bảo vệ chúng. Bạn đang đọc phiên bản của Bình luận chung đã được tạo ra dành riêng cho trẻ em, với sự tham gia của Ban cố vấn trẻ em cho Bình luận chung số 26.

Giới thiệu

Sự ô nhiễm môi trường đang đe dọa nghiêm trọng đến quyền của trẻ em trên toàn cầu. Trẻ em đang đòi hỏi phải có các hành động ngay lập tức, và quyền của trẻ phải được bảo vệ. Một môi trường sạch sẽ, lành mạnh và bền vững không chỉ là một quyền của con người mà còn là điều cần thiết để trẻ em có thể tận hưởng đầy đủ quyền của mình. Bình luận chung này giải thích tại sao cần có biện pháp cấp bách về môi trường và biến đổi khí hậu và những gì các chính phủ phải thực hiện để bảo vệ tất cả quyền của trẻ em. Bình luận chung cũng nói rõ rằng các chính phủ phải bảo vệ quyền của trẻ em ngay trong thời điểm hiện tại cũng như các thế hệ trong tương lai.

Những nỗ lực của trẻ em trong việc bảo vệ quyền môi trường của mình đã thúc đẩy Ủy ban phát triển Bình luận chung này. Trẻ em đóng một vai trò rất quan trọng trong việc định hình Bình luận chung này: **16.331 trẻ em từ 121 quốc gia** đã chia sẻ quan điểm và ý tưởng của mình trong các cuộc tham vấn với các thành viên của Nhóm cố vấn trẻ em cho Bình luận chung số 26. Các trích dẫn từ trẻ em trong Bình luận chung là từ các cuộc tham vấn đã diễn ra.

“Tôi muốn nói với họ [người lớn] rằng chúng tôi là thế hệ tương lai và nếu người lớn phá hủy hành tinh, chúng tôi sẽ sống ở đâu?!”

(Cậu bé 13 tuổi, người Ấn Độ)

Một video hoạt hình và phiên bản áp phích quảng cáo dành cho trẻ em cùng với các trích dẫn của trẻ em trong Bình luận chung có thể được tìm thấy tại:

childrightsenvironment.org

Quyền trẻ em liên quan đến môi trường và biến đổi khí hậu như thế nào?

Tất cả các quyền của trẻ em đều có mối liên kết và quan trọng như nhau. Một số quyền bị đe dọa đặc biệt bởi tác động của môi trường và biến đổi khí hậu. Một số quyền đóng vai trò quan trọng trong việc bảo vệ quyền của trẻ em – ví dụ: quyền được đi học.

Điều 2

Quyền không bị phân biệt đối xử

Tác động của môi trường có thể là mối đe dọa lớn đối với các nhóm trẻ em cụ thể, đặc biệt là trẻ em dân tộc thiểu số, trẻ em thuộc các nhóm thiểu số, trẻ khuyết tật, và trẻ em sống tại những nơi chịu ảnh hưởng lớn từ thảm họa và biến đổi khí hậu. Các chính phủ cần thu thập thông tin để hiểu rõ hơn về sự bất bình đẳng giữa các nhóm và thực hiện các biện pháp cụ thể để giải quyết điều này. Khi chính phủ thực hiện các biện pháp về môi trường, họ phải đặc biệt quan tâm đến việc không gây tác động xấu cho trẻ em.

Điều 3

Quyền lợi tốt nhất cho trẻ em

Khi đưa ra quyết định về môi trường và biến đổi khí hậu, chính phủ cần phải xem xét cách trẻ em sẽ bị tác động và cách họ sẽ hỗ trợ sự phát triển và sức khỏe của trẻ em hiện nay và trong tương lai.

Điều 6

Quyền sống, sinh tồn và phát triển

Trẻ em nên được sống, lớn lên và phát triển trong môi trường lành mạnh và an toàn, và nhận được sự hỗ trợ mà mình cần. Cuộc sống của trẻ không bao giờ bị đặt vào tình thế nguy hiểm vì tác động của môi trường như ô nhiễm hay tiếp xúc với vật liệu chứa chì.

Điều 12

Quyền được lắng nghe

Trẻ em nên được người lớn nghiêm túc lắng nghe, và có quyền phát biểu về các vấn đề liên quan đến môi trường và biến đổi khí hậu. Chính phủ cần thúc đẩy sự tham gia của trẻ em khi đưa ra quyết định về môi trường và biến đổi khí hậu, và phải đảm bảo phản hồi cho trẻ em về cách mà các ý kiến của trẻ được xem xét.

Điều 13, 15

Quyền được tự do biểu đạt, lập hội và hội họp ôn hòa

Trẻ em thường đứng lên bảo vệ quyền môi trường của mình như là những người bảo vệ quyền con người. Nhiều trẻ em cũng dành thời gian trao đổi thông tin và ý kiến với bạn bè của mình và các nhóm cộng đồng nơi trẻ sinh sống. Chính phủ nên hỗ trợ trẻ em biểu đạt ý kiến của mình bằng cách cung cấp không gian an toàn cho trẻ em để có thể làm được điều này. Chính phủ cũng nên ban hành các luật để bảo vệ những người bảo vệ quyền con người là trẻ em.

Điều 13, 17

Quyền được tiếp cận thông tin

Chính phủ nên đảm bảo rằng trẻ em có quyền tiếp cận các thông tin rõ ràng, chính xác về môi trường và khí hậu, bao gồm thông tin về kế hoạch và quyết định đang được đưa ra, cũng như về những hành động mà chính trẻ em có thể thực hiện. Thông tin nên được chia sẻ bằng nhiều cách khác nhau để mọi trẻ em ở mọi độ tuổi và mọi nền tảng đều có thể hiểu được.

Điều 19

Quyền không phải chịu mọi hình thức bạo lực

Ô nhiễm môi trường và biến đổi khí hậu có thể dẫn đến tình trạng không ổn định, xung đột và bất bình đẳng, khiến trẻ em đối mặt với nguy cơ bị bạo lực về cả mặt thể chất và tâm lý. Chính phủ nên nỗ lực nhiều hơn để bảo vệ trẻ em bằng cách đầu tư vào các dịch vụ dành riêng cho trẻ em và làm việc để giải quyết nguyên nhân gốc của bạo lực.

Điều 24

Quyền sức khỏe

Sức khỏe thể chất và tinh thần của trẻ em không nên bị ảnh hưởng bởi biến đổi khí hậu, ô nhiễm, hệ sinh thái không lành mạnh và mất đa dạng sinh học. Nếu một trẻ em gặp vấn đề về sức khỏe, họ cần có khả năng tiếp cận chăm sóc y tế và hỗ trợ.

Điều 26, 27

Quyền được đảm bảo an sinh xã hội và tiêu chuẩn sống phù hợp

Trẻ em nên được tiếp cận với thực phẩm an toàn, nước sạch, nhà ở tốt và các đồ dùng cần thiết để sống và phát triển. Chính phủ cần đảm bảo rằng trẻ em không sống trong đói nghèo hoặc trong điều kiện không an toàn.

Điều 28, 29

Quyền được giáo dục

Trẻ em nên được giáo dục về môi trường một cách chính xác và theo cách mà họ có thể hiểu được. Giáo dục môi trường nên hỗ trợ trẻ em kết nối và trân trọng môi trường. Những nơi mà trẻ em học tập nên được bảo vệ khỏi tác động có hại của môi trường.

Điều 30

Các quyền của trẻ em bản địa và trẻ em thuộc các nhóm dân tộc thiểu số

Cuộc sống, phong tục tập quán trong cuộc sống và văn hóa của trẻ em bản địa và trẻ em thuộc các nhóm dân tộc thiểu số thường có liên quan mật thiết đến môi trường tự nhiên. Chính phủ nên đảm bảo vệ quyền lợi của trẻ em và cho trẻ tham gia vào mọi quyết định liên quan đến môi trường.

Điều 31

Quyền vui chơi, nghỉ ngơi

Trẻ em nên được vui chơi và hoạt động tại những nơi sạch sẽ và an toàn, đồng thời kết nối với thế giới tự nhiên của trẻ. Chính phủ cần xem xét nơi và cách mà trẻ em có thể vui chơi và nghỉ ngơi khi đưa ra kế hoạch cho các khu dân cư mới hoặc những địa điểm mà trẻ em có thể ghé thăm.

Quyền được sống trong môi trường trong sạch, lành mạnh và bền vững

Ủy ban giải thích rằng trẻ em có quyền được sống trong môi trường sạch sẽ, lành mạnh và bền vững. Trẻ em cần môi trường trong sạch để tận hưởng tất cả các quyền con người của họ. Trẻ em nên có quyền tiếp cận không khí và nước sạch, khí hậu an toàn, hệ sinh thái và đa dạng sinh học lành mạnh, thực phẩm lành mạnh và môi trường không bị ô nhiễm.

Chính phủ cần làm gì để bảo vệ các quyền của trẻ em, bao gồm quyền được sống trong môi trường trong sạch, lành mạnh và bền vững?

Tôn trọng

Quyền tiếp cận công bằng

Hợp tác

Tôn trọng, bảo vệ và đáp ứng quyền lợi của trẻ em bằng cách triển khai những hành động chắc chắn, rõ ràng, và duy trì cam kết đảm bảo bảo mọi trẻ em lớn lên trong một môi trường sạch sẽ, lành mạnh và bền vững.

Thực hiện định kỳ **Đánh giá Tác động đối với Quyền của Trẻ em** để hiểu (và giải quyết) cách quyết định của họ về môi trường sẽ ảnh hưởng (hoặc đã ảnh hưởng) đến trẻ em – chú ý đặc biệt đến cách mà trẻ em ở mọi độ tuổi và nền tảng khác nhau có thể bị ảnh hưởng khác nhau.

Đảm bảo rằng các **doanh nghiệp** cũng tôn trọng quyền lợi của trẻ em bằng cách tạo ra luật lệ và chính sách để ngăn chặn các công ty gây ô nhiễm môi trường và gây hại cho trẻ em, đồng thời đảm bảo rằng các doanh nghiệp không giấu giếm ảnh hưởng của họ đối với môi trường.

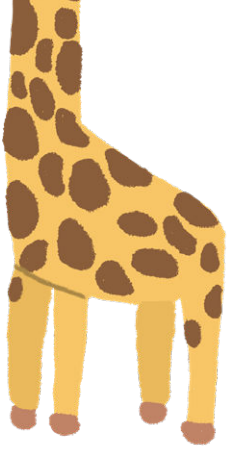
Đảm bảo hỗ trợ trẻ em được **tiếp cận công bằng** – nghĩa là phải triển khai các giải pháp, hỗ trợ và bồi thường cho các tổn thương và hậu quả mà trẻ em đang phải đối mặt ở cả cấp độ quốc gia, khu vực và quốc tế.

Hợp tác quốc tế với các chính phủ khác vì vấn đề môi trường không ngừng tại biên giới quốc gia. Các nước chịu trách nhiệm lớn nhất về ảnh hưởng tiêu cực đối với môi trường và có nguồn lực nhiều nhất nên thực hiện nhiều biện pháp hơn so với những quốc gia khác và hỗ trợ những quốc gia bị ảnh hưởng nhiều nhất.

“Hiện tượng nóng lên toàn cầu và các vấn đề khác không thể được giải quyết nếu không có sự hợp tác toàn cầu.”

(Bé gái, 11 tuổi, Trung Quốc)

Chính phủ nên xem xét quyền lợi của trẻ em trong tất cả các quyết định liên quan đến **biến đổi khí hậu** và xem xét biến đổi khí hậu trong tất cả các quyết định đang được đưa ra về trẻ em.

Họ nên:

Giảm nhẹ tác động của biến đổi khí hậu – bằng cách duy trì cam kết hạn chế sự nóng lên của hành tinh, tuân theo những gì các nhà khoa học cho chúng ta biết về biến đổi khí hậu và thực hiện các biện pháp khẩn cấp.

Bao gồm trẻ em trong quá trình phát triển kế hoạch **thích ứng**, quyết định và giải pháp, cũng như bảo vệ những trẻ em đã trải qua tác động của biến đổi khí hậu. Điều này bao gồm việc gia cố các công trình trường học và đường ống nước chống lại cơn bão, lũ lụt và các điều kiện thời tiết cực đoan, cũng như cung cấp nguồn cung thực phẩm trong trường hợp khẩn cấp.

Cung cấp viện trợ tài chính và kỹ thuật cho các nước chịu **mất mát và thiệt hại** có ảnh hưởng đến các quyền của trẻ em.

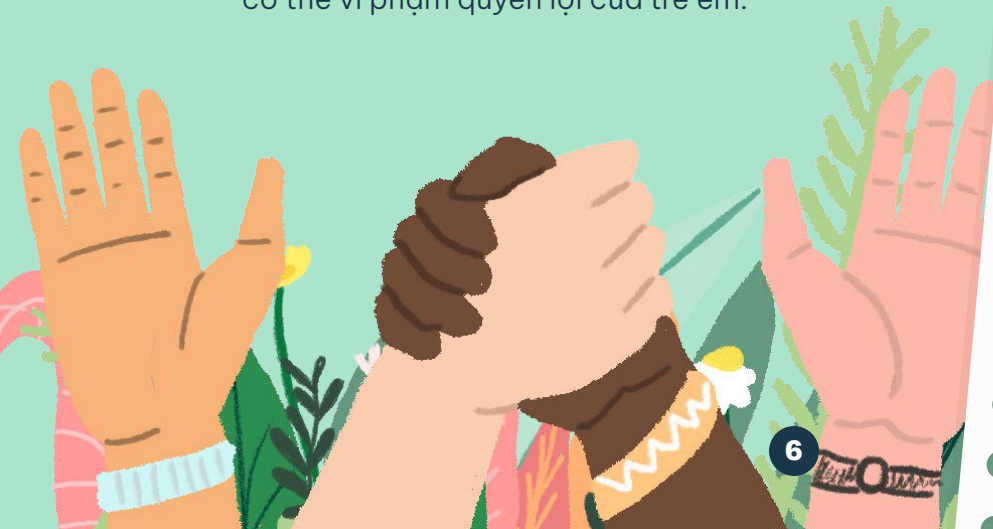
Đảm bảo rằng các **doanh nghiệp**, bao gồm các doanh nghiệp toàn cầu có mặt tại nhiều hơn một nước, không ảnh hưởng tiêu cực đến các quyền của trẻ em bằng các đảm bảo các doanh nghiệp giảm nhanh lượng phát thải và khuyến khích sử dụng các nguồn năng lượng tái tạo.

Đảm bảo rằng mọi nguồn **tài chính về biến đổi khí hậu** không hỗ trợ những hành động có thể vi phạm quyền lợi của trẻ em.

"Người lớn [nên] ngừng đưa ra các quyết định ảnh hưởng đến tương lai mà họ không phải trải qua. [Chúng ta] là chìa khóa để giải quyết biến đổi khí hậu bởi vì nó ảnh hưởng trực tiếp đến cuộc sống [của chúng ta]"

(Cô bé, 17 tuổi,
Croatia)

General Comment

Child rights, environment and climate change

Terre des Hommes
International Federation

